

Projekt

**Uchwała Nr
Rady Powiatu w Sławnie
z dnia2020r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie za rok 2020

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020r. poz. 920) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Powiatu w Sławnie uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie za rok 2020 stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Sławnie.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) do zadań Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

W związku z powyższym, wnosi się o przyjęcie w/w sprawozdania.

Projekt

Załącznik do Uchwały Nr.....

Rady Powiatu w Sławnie

z dnia.....

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W SŁAWNIE
SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ
PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2020

Sławno 2021 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Rodzinna piecza zastępcza - zadania	4
1. Struktura rodzin zastępczych w powiecie sławieńskim.	6
II. Realizacja zadań ORPZ przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na terenie powiatu sławieńskiego w 2020r.	8
1. Zadania realizowane przez pracowników Organizatora.	8
2. Szkolenia dla rodzin zastępczych, kandydatów na rodziny zastępcze, spotkania i innego rodzaju wsparcie.	11
3. Kampania promocyjna i jej efekty.	13
4. Zrealizowane zadania.	14
5. Pozostałe informacje	15
III. Ocena realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sławieńskim na lata 2018 – 2020r.	16
Zakończenie	17

Wstęp

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie pełni funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu sławieńskiego od 1 stycznia 2015r. W ramach swoich zadań skupia głównie uwagę na wsparciu i pomocy rodzinom zastępczym, które zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. W celu skutecznej pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci Organizator współpracuje z różnymi osobami, instytucjami i organizacjami pracującymi z dziećmi i rodzicami.

„Dzieci są nadzieją, która rozkwita wciąż na nowo, projektem, który nieustannie się urzeczywistnia, przyszłością, która pozostaje zawsze otwarta.

Janusz Korczak

I. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA - ZADANIA

W myśl art. 32.ust.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.) piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat i zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowalnych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;

- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 15 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie zobowiązane jest jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedstawiać Staroście oraz Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy. W kolejnych punktach sprawozdania przedstawiono zakres zadań oraz sposób ich realizacji za rok 2020.

Do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej (zwanego dalej Organizatorem) w myśl w/w ustawy należy:

- 1) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 2) Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
- 3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 4) Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
- 5) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
- 6) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
- 7) Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
- 8) Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
- 9) Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
- 10) Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

- 11) Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 12) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
- 13) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.
- 14) Przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 15) Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- 16) Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
- 17) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- 18) Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Organizator wyznacza koordynatora dla rodziny, która o to wystąpi. Do zadań koordynatora należy:

- 1) Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.
- 2) Przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku.
- 3) Pomoc rodzinom zastępczym w nawiązywaniu wzajemnego kontaktu.
- 4) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej.
- 5) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

- 6) Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.
- 7) Przedstawienie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

1. Struktura rodzin zastępczych w powiecie sławieńskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie powiatu sławieńskiego w roku 2020 objęło opieką 78 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 129 dzieci.

Stan rodzin na dzień 31 grudnia 2020r. będących pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownika socjalnego wyniósł 69, przebywało w nich 110 dzieci. Podobnie jak w poprzednich latach, najliczniejszą grupę stanowiły rodziny spokrewnione - 43 rodzin dla 54 dzieci, następnie niezawodowe - 21 rodzin dla 37 dzieci oraz 5 zawodowych, w których przebywało łącznie 19 dzieci.

Poniższa tabela pokazuje, iż najwięcej rodzin spokrewnionych w 2020r. funkcjonowało na terenie miasta Sławno – 12, w roku 2019 najwięcej było na terenie miasta Darłowo – 11, najmniej rodzin natomiast zajmował obszar gminy Postomina i Darłowa po 3 rodziny, tyle samo rodzin było w roku 2019 w gminie Darłowo, na terenie gminy Postomino wówczas było 7 rodzin.

Jeżeli chodzi o rodziny niezawodowe, to w 2020r. najliczniejsza grupa przebywała na terenie gminy Postomino – 9. Najmniej niezawodowych rodzin przebywało na terenie gminy Sławno i gm. Malechowo po 1 rodzinie zastępczej. W roku 2019 najmniej przebywało na terenie gminy Sławno.

Spośród 5 zawodowych rodzin zastępczych, 2 zamieszkują gminę Malechowo, po 1 gminę Sławno, gminę Darłowo i Postomino.

**Liczba rodzin zastępczych i dzieci na terenie powiatu sławieńskiego
stan na 31 grudnia 2020r.**

Lp.	Gminy i miasta	Liczba rodzin zastępczych			Liczba dzieci w rodzinach zastępczych		
		spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe
1	gm. Postomino	4	9	1	4	19	5
2	gm. Malechowo	5	1	2	7	1	7
3	gm. Sławno	8	1	1	11	2	4
4	gm. Darłowo	4	3	1	4	4	3

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ORPZ W SŁAWNIE ZA ROK 2020

5	m. Sławno	12	4	0	17	4	0
6	m. Darłowo	10	3	0	11	7	0
Ogółem		43	21	5	54	37	19
Łącznie		69 rodzin			110 dzieci		

Źródło: Opracowanie własne.

W 2020 r. w rodzinnej pieczy zastępczej, zarówno w rodzinach już istniejących jak i nowo powstałych umieszczono 14 dzieci łącznie w 9 rodzinach nowopowstałych i już istniejących, w tym: 8 dzieci w 5 rodzinach spokrewnionych, 2 dzieci w 1 rodzinie niezawodowej 4 dzieci w 3 zawodowych.

Utworzono 6 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 10 dzieci:

- 3 spokrewnione rodziny, w których umieszczono po 1 dziecku,
- 1 spokrewniona rodzina, w której umieszczono 2 dzieci,
- 1 spokrewniona rodzina, w której umieszczono 3 dzieci,
- 1 rodzin niezawodowa, w której umieszczono 2 dzieci.

W trakcie roku rozwiązano 8 rodzin zastępczych, z tego:

- 1 rodzina spokrewniona w związku z powrotem dziecka pod opiekę ojca biologicznego,
- 3 rodziny spokrewnione i 2 niezawodowe z powodu usamodzielnienia się wychowanków,
- 2 rodziny spokrewnione z powodu złożenia rezygnacji i przeniesienia dzieci do placówki opiekuńczo – wychowawczej;

W okresie sprawozdawczym 23 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 3 dzieci na podstawie decyzji Sądu powróciło do ojców biologicznych w wyniku podjętej pracy koordynatorów i współpracy z asystentami rodzin biologicznych;
- 5 dzieci zostało przysposobionych,
- 3 dzieci zostało przekazanych na powierzenie pieczy,
- 1 dziecko przeniesiono z rodziny zastępczej i umieszczono w pieczy instytucjonalnej z powodu rezygnacji z funkcji rodziny zastępczej,
- 3 dzieci zostało przeniesionych ze spokrewnionej rodziny zastępczej do pieczy instytucjonalnej w skutek rozwiązania rodziny zastępczej niewydolnej wychowawczo,

- 1 dziecko zostało przeniesione z rodziny zawodowej do niezawodowej (ciotki) mieszkającej na innym terenie;
- 7 wychowanków pieczy rodzinnej usamodzielniało się i opuściło rodziny.

Rok 2020 został zakończony ze stanem 5 zawodowych rodzin zastępczych.

II. REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE NA TERENIE POWIATU SŁAWIEŃSKIEGO W 2020r.

1. Zadania realizowane przez pracowników Organizatora

W 2020r. na potrzeby Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Sławnie zatrudnieni byli:

- pedagog,
- 2 psychologów w okresie od stycznia 2020 do 31 maja 2020r. na ¼ etatu,
- 1 psycholog od 01 czerwca 2021r
- 2 pracowników socjalnych oraz
- 4 koordynatorów, którzy zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nie przekroczyli liczby 15 rodzin na osobę.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków w ciągu roku 2020:

- 1) objęli opieką 78 rodzin, w tym 129 dzieci(stan na 31.12.2020r., to 69 rodzin i 110 dzieci),
- 2) przygotowali 21 planów i 181 modyfikacji do planów pomocy,
- 3) sporządzili 185 sprawozdań dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 4) brali udział w 211 posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy rodzinnej,
- 5) przygotowali i przesłali do sądów 211 opinii dotyczących zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- 6) dokonali 28 ocen rodzin, w tym 27 pozytywnych i 1 negatywna, od której zgodnie z ustawą przysługuje odwołanie do Starosty (rodzina nie skorzystała z tej możliwości),

- 7) około 300 razy wizytowali środowisko rodzin,
- 8) około 1200 razy udzielali wsparcia i porad podczas wizyt w środowisku, siedzibie Organizatora, a ze względu na pandemię często telefonicznie,
- 9) udzielali pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym w nawiązywaniu wzajemnych kontaktów poprzez:
 - a) motywowanie do korzystania ze wsparcia psychologa, pedagoga, radcy prawnego oraz szkoleń on – line, zwiększających kompetencje rodzin,
 - b) organizowanie w ramach grup wsparcia pomocy w środowisku i telefonicznie,
 - c) zachęcanie rodzin zastępczych do wzajemnej wymiany doświadczeń i wspierania się;
 - d) wyjazdy warsztatowe zwiększające kompetencje społeczne i opiekuńczo - wychowawcze w ramach realizacji projektu „Kurs na rodzinę” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 – 2020.
- 10) zachęcali rodziny zastępcze do korzystania z pomocy specjalistycznej zapewnionej przez inne instytucje niż PCPR (pomoc psychologiczna, reedukacyjna, rehabilitacyjna) – pomocy tej udzielono około 100 razy,
- 11) przekazali do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie informację o 13 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną (5 dzieci trafiło do adopcji, 2 na powierzenie pieczy),
- 12) przedstawili coroczne sprawozdania z efektów wykonanej pracy, z których dane posłużyły do opracowania niniejszego sprawozdania.

Zatrudnieni na umowę zlecenie psychologowie w ramach swoich obowiązków:

- 1) brali udział w 173 posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2) wydali 49 opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym 43 niezbędne przy ocenie rodzin zastępczych istniejących i 6 przy opiniowaniu kandydatów na rodziny zastępcze,
- 3) sporządzili 14 diagnoz psychofizycznych dzieci,
- 4) zapewnili wsparcie 16 rodzinom zastępczym;
- 5) udzielili 20 porad rodzinom zastępczym,
- 6) przeprowadzili 14 indywidualnych konsultacji z dziećmi,
- 7) odbyli 15 wizyt w środowisku rodzin zastępczych.

Osobą współpracującą z psychologami, koordynatorami i pracownikami socjalnymi w zakresie wsparcia dziecka i rodziny jest pedagog, zatrudniony na umowę o pracę, który w ramach swojej pracy wykonał następujące zadania :

- 1) odbył 19 wizyty w środowisku rodzin zastępczych,
- 2) udzielił 6 porad i wsparcia w 3 rodzinach zawodowych,
- 3) udzielił 2 porady i wsparcia w 2 rodzinach niezawodowych,
- 4) udzielił 12 porad i wsparcia w 7 rodzinach spokrewnionych,
- 5) opracował 6 opinii pedagogicznych o kandydatach na rodziny zastępcze na wnioski sądu,
- 6) objął opieką pedagogiczną 13 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych,
- 7) udzielał wsparcia rodzinom zastępczym w siedzibie Organizatora,
- 8) brał udział w 195 posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy rodzinnej.

Ponadto w ramach zadań Organizatora uruchomiono bezpłatne konsultacje z psychologiem i radcą prawnym w ramach ustalonych na cały rok dyżurów, które odbywały się 1 raz w miesiącu. Przygotowane harmonogramy dyżurów specjalistów oraz ulotki informujące o poradnictwie rozprowadzono na terenie powiatu, umieszczono również na stronie internetowej, Facebooku i tablicach ogłoszeniowych.

Ze wsparcia psychologicznego skorzystało 35 osób z terenu powiatu sławieńskiego, w tym 1 rodzina zastępcza. Na konsultacje prawne udały się 54 osób, z czego 12 rodzin zastępczych.

Koordynatorzy oraz inni pracownicy Centrum uczestniczyli w szkoleniach, których celem było podniesienie ich kwalifikacji. Zakres kursów był następujący:

- „Uzależnienia i ryzykowne zachowania młodzieży oraz ich profilaktyka” 20.11. 2020r.
- „Interwencja kryzysowa wobec dzieci i młodzieży”- 03.12.2020r.
- „Praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami. Praca z dzieckiem z FAS i ze spektrum FAS”- 09.12.2020r.
- Konferencja „Polska Szczęśliwych Rodzin”- 18.12.2020r.

Pracownicy Organizatora współpracowali z pracownikami Zespołu do spraw świadczeń i pomocy specjalistycznej w zakresie zasadności przyznania świadczeń pieniężnych rodzinom zastępczym.

Środki finansowe na realizację zadań związanych z wypłatą świadczeń dla rodzin zastępczych były zabezpieczone w budżecie Centrum i zostały przedstawione w części opisowej budżetu w sprawozdaniu z działalności Centrum za rok 2020. Zachowano płynność finansową świadczeń, w tym wypłat dodatku wychowawczego 500+ dla wszystkich dzieci

z rodzin zastępczych. Ponadto w 2020r. rodzinom zastępczym przyznano w ramach rządowego programu „Dobry start” jednorazowe świadczenie w wys. 300,00 zł, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego. Wszystkie rodziny zastępcze kwalifikujące się do skorzystania z programu złożyły wymagane wnioski. Łącznie rozpatrzono 83 wnioski rodzin zastępczych, z czego 3 dotyczyły osób usamodzielnianych. Nikomu nie odmówiono przyznania świadczenia.

2. Szkolenia dla rodzin zastępczych, kandydatów na rodziny zastępcze, spotkania i innego rodzaju wsparcie

Z powodu epidemii COVID-19 działania bezpośrednie takie jak szkolenia i grupy wsparcia rodzin zastępczych zostały wstrzymane, jednakże Centrum oferowało rodzinom zastępczym wsparcie specjalistów telefonicznie oraz e-mailowo, a w razie potrzeby kontakt bezpośredni w środowisku rodzin zastępczych.

Udało się również zorganizować wyjazdy warsztatowe, których zadaniem było wzmocnienie członków rodzin zastępczych. Zorganizowano:

- Wyjazd warsztatowy dla rodzin zastępczych do Gdańska 8-13.02.2020r. (zajęcia pogłębiające relacje rodzic-dziecko, zwiększające kompetencje społeczne i opiekuńczo-wychowawcze, integracyjne)- 48 osób
- Wyjazd warsztatowy dla 5 rodzin zastępczych do Bydgoszczy 24-28.08.2020r. (zajęcia pogłębiające relacje rodzic-dziecko, zwiększające kompetencje społeczne i opiekuńczo-wychowawcze, integracyjne)- 27 osób

W 2020 roku do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie skierowano 5 osób na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Były to osoby, które sąd ustanowił rodziną zastępczą bez uprzedniego przeszkolenia, lub osoby, które zgłosiły się dobrowolnie i otrzymały wstępną akceptację ORPZ. Uczestnicy, niestety ze względu na panującą pandemię nie odbyli szkoleń.

Powiat Sławieński za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie zrealizował projekt "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19" w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej. Realizacja celu nastąpiła poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii COVID-19.

Budżet projektu dla powiatu sławieńskiego wyniósł 174 989,196 zł.

W ramach projektu dla placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzin zastępczych zakupione zostały:

- środki ochrony osobistej takie jak maseczki, płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni, przyłbice,

- sprzęt komputerowy z oprogramowaniem (50 laptopów, 2 zestawy komputerowe), w tym 6 oprogramowań dla osób niepełnosprawnych oraz sprzęt multimedialny (2x projektor + ekran),

- wyposażenia miejsc kwarantanny (meble- 8x tapczanów, 4x komody, 8x stolików nocnych, 4x fotele, generator ozonu, 7x termometrów bezdotykowych).

Od 18 września 2020r. zakupione w ramach projektu przedmioty były sukcesywnie wydawane uczestnikom projektu.

Wspólnie z Liderem Projektu Województwem Zachodniopomorskim i powiatami goleniowskim, stargardzkim, kołobrzeskim kontynuowano realizację projektu „Kurs na rodzinę” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, którego zadaniem jest zwiększenie dostępności usług społecznych.

W ramach działań projektu zorganizowano:

- Terapię rodzinną dla 1 rodziny zastępczej,
- Terapię uzależnień dla 1 wychowanki rodziny zastępczej,
- Wyjazd warsztatowy dla rodzin zastępczych do Gdańska 8-13.02.2020r. (zajęcia pogłębiające relacje rodzic-dziecko, zwiększające kompetencje społeczne i opiekuńczo-wychowawcze, integracyjne)- 48 osób,
- Wyjazd warsztatowy dla 5 rodzin zastępczych do Bydgoszczy 24-28.08.2020r. (zajęcia pogłębiające relacje rodzic-dziecko, zwiększające kompetencje społeczne i opiekuńczo-wychowawcze, integracyjne)- 27 osób.

W ciągu roku pracownicy Centrum podejmowali działania mające na celu upowszechnienie informacji na temat projektów, propozycji wsparcia, konkursów organizowanych przez inne podmioty, odbywa się to za pośrednictwem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, stronę internetową Centrum czy Facebooka. Wszystko po to, by rodziny zastępcze mogły skorzystać z dodatkowych form pomocy. Opublikowano 7 informacji pod kątem wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz 13 informacji pod kątem wsparcia dla rodzin zastępczych.

3. Kampania promocyjna i jej efekty

W okresie sprawozdawczym prowadzono kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze poprzez:

- opublikowanie reklamy promującej rodzicielstwo zastępcze, która ukazała się w Obserwatorze Lokalnym 5 lutego 2020r.

- wysłanie pism do probostw z terenu powiatu odnośnie promocji rodzicielstwa zastępczego.

- prelekcji podczas 4 Regionalnego Kongresu Kobiet.

- rozesłanie do redaktorów kwartalników gminnych informacji na temat rodzicielstwa zastępczego.

- 7 informacji udostępnianych za pomocą konta Facebooka i stronie internetowej Centrum pod kątem wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

- 13 informacji udostępnianych za pomocą konta Facebooka i stronie internetowej Centrum pod kątem wsparcia dla rodzin zastępczych.

- 4 wpisy na Facebooku i stronie internetowej Centrum pod kątem promocji rodzicielstwa zastępczego.

Akcja promocyjna w 2020r. była mniej zintensyfikowana niż w latach ubiegłych, z powodu braku możliwości używania wszystkich dostępnych kanałów.

Wszyscy kandydaci na rodziny zastępcze, należały do grona spokrewnionego (babcie, dziadkowie, siostra) oraz niezawodowego (wujostwo). Brakowało kandydatów dla obcych dzieci. Spośród 10 złożonych wniosków, ustanowiono 6 rodzin zastępczych. Pozostałe 4 zrezygnowały na etapie procedury formalnej. Wszystkie ustanowione ubiegały się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej dla konkretnych dzieci. Jedyna kandydatka na niezawodową rodzinę zastępczą spełniła kryteria art. 42 ust. 1-2 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i została zakwalifikowana do udziału w szkoleniu.

W 2020 roku szkolenie nie odbyło się z uwagi na trwający stan epidemii.

4. Zrealizowane zadania

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. nakłada na Organizatora szereg zadań, z realizacji których Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie wywiązywało się następująco:

- 1) na prośbę Sądu pracownicy Centrum wydali 6 opinii o kandydatach na rodziny zastępcze - wszystkie pozytywne,

- 2) zrealizowano 6 postanowień sądowych, na podstawie których objęto pomocą 6 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 10 dzieci;
- 3) zrealizowano 4 postanowienia, na podstawie których 4 dzieci umieszczono w 3 istniejących już rodzinach zastępczych;
- 4) nawiązano współpracę z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, organizacjami społecznymi, ośrodkami pomocy społecznej, policją, kuratorami rodzinnymi i sądami w celu uzupełniania działań, których zawsze najważniejszym celem była pomoc dla dziecka i rodziny,
- 5) 1 rodzina zastępcza skorzystała z bezpłatnych konsultacji z psychologiem w ramach dyżurów specjalistów,
- 6) 12 rodzin zastępczych skorzystało ze wsparcia prawnego,
- 7) z bezpłatnych porad dyżurującego psychologa mogli korzystać wszyscy potrzebujący mieszkańcy powiatu sławieńskiego. Poza rodzinami zastępczymi ze wsparcia psychologa skorzystało 35 osób,
- 8) z bezpłatnych konsultacji z prawnikiem skorzystało 54 osób z powiatu sławieńskiego,
- 9) odbyło się 211 posiedzeń do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 10) koordynatorzy i pracownik socjalny sporządzili:
 - a) 211 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
 - b) 28 ocen rodzin zastępczych, w tym 27 pozytywnych i 1 negatywna,
 - c) pozyskali 182 opinie ze szkół i przedszkoli dotyczących sytuacji dzieci.
- 11) do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie dokonano zgłoszeń 13 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną z tego:
 - a) 11 dzieci komisja kwalifikacyjna Ośrodka zakwalifikowała do przysposobienia,
 - b) 5 dzieci trafiło do adopcji,
 - c) 2 dzieci trafiło na powierzenie pieczy.

Jednym z najważniejszych zadań spoczywających na Organizatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym. Ważną rolę poza wsparciem specjalistycznym, grupami wsparcia oraz szkoleniami jest organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin, które mogą wymieniać się między innymi doświadczeniem w opiece nad dzieckiem. Rok 2020 był mało sprzyjający na tego typu formy wsparcia ze względu na zagrożenie wynikające z trwającej pandemii COVID 19. Nie odbył się coroczny Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Na uwagę jednak zasługują zorganizowane kilkudniowe warsztatowe wyjazdy integracyjno – szkoleniowe do Gdańska, z którego skorzystało 48 osób

(rodzin zastępczych wraz z dziećmi przebywającymi w pieczy rodzinnej oraz własnymi) i Bydgoszczy, w którym uczestniczyło 27 osób. Mocną stroną tych spotkań poza wartością merytoryczną była integracja uczestników. Zawiązały się znajomości i przyjaźnie nie tylko wśród dzieci, ale także opiekunów, które obserwujemy po powrocie. Rodziny w trosce o zdrowie nie spotykają się często, jednak utrzymują kontakt telefoniczny i on – line.

5. Pozostałe informacje

W związku z wykonywaniem zadań, ORPZ funkcjonuje w 4 pokojach, które zajmuje 4 koordynatorów, pedagog, 2 pracowników socjalnych oraz 2 psychologów do połowy roku, a następnie 1. Warunki pracy są dobre, pracownicy siedzą po 2 osoby w pokoju. Psycholog dysponuje oddzielnym pokojem do pracy z dzieckiem i rodziną. Ponadto wspomniane pomieszczenie służy do organizowania mniejszych posiedzeń ds. oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W przypadku większych spotkań pracownicy korzystali z sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Sławnie. Dodatkowe wsparcie stanowi samochód służbowy, do którego mamy dostęp raz w tygodniu w przypadku konieczności wyjazdów w środowisko rodzin zastępczych.

W celu pozyskania dodatkowych środków na realizację zadań aplikowano do:

- 1) Wojewódzkiego Urzędu Pracy jako dysponenta środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej jest realizowany w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i 3 powiatami: kołobrzeskim, stargardzkim i gołeniewskim. W 2020r. na realizację projektu wydatkowano kwotę 151.071,24 zł,
- 2) Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, który był dysponentem środków w ramach projektu "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19. Budżet projektu opiewał na kwotę 174.989,196 zł.

III. OCENA REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE SŁAWIEŃSKIM NA LATA 2018 – 2020.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą nr XXXVIII/V/266/18 z dnia 29 maja 2018r. Rada Powiatu w Sławnie przyjęła do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sławieńskim na lata 2018 – 2020. Głównym celem programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ukierunkowanego na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. W programie określono cele szczegółowe oraz kierunki działań zmierzające do ich realizacji. W roku 2019 zrealizowano działania w ramach wszystkich wyznaczonych celów.

Zgodnie art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r. poz. 1111 z późn. zm.) w 3 - letnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej należało określić coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Przepis ten odnosi się do art. 56 cyt. ustawy, zgodnie z którym umowę z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki wskazane w art. 54 ust. 1 i 2 ustawy, zawiera się na wniosek rodziny w ramach ustalonego limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Zaplanowano, że w latach 2018 – 2020 powstaną dwie nowe zawodowe rodziny zastępcze – po jednej zawodowej rodzinie zastępczej w roku 2019 i 2020.

Należy pamiętać, że utworzenie nowych zawodowych rodzin zastępczych możliwe jest dzięki spełnieniu określonych wymogów tj. posiadanie dodatkowych kwalifikacji, stażu prowadzenia rodziny zastępczej, angażowanie się w proces rozwoju, pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W powiecie sławieńskim funkcjonuje 5 rodzin zawodowych. Mimo olbrzymiego zaangażowania pracowników ORPZ w kampanię dotyczącą promocji rodzicielstwa zastępczego, nie udało się osiągnąć zaplanowanego limitu 6 rodzin zawodowych na rok 2020. Od kilku lat odczuwamy tendencję spadkową, jeśli chodzi o powstawanie rodzin zastępczych niezawodowych, tzw. niespokrewnionych, chętnych do świadczenia pomocy, wsparcia i opieki dzieciom obcym, które po okresie 3-letnim i spełnieniu wielu kryteriów mogłyby zostać przekształcone w rodziny zawodowe. Mimo szerokiej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze, udało się utworzyć zaledwie 1 rodzinę niezawodową w 2020, która jest na najlepszej drodze do przekształcenia w zawodową rodzinę, może to jednak nastąpić najwcześniej w 2022 roku. Najczęściej powstają rodziny niezawodowe z tzw. środowiska spokrewnionego, czyli wujostwo, dla konkretnie wskazanych dzieci.

Należy podkreślić, że opracowany przez pracowników Organizatora Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sławieńskim na lata 2018-2020 wyznacza kierunki rozwoju pieczy zastępczej w zakresie realizacji zadań systemu rodzinnej pieczy zastępczej. Program ten wymaga dostosowywania działań do pojawiających się potrzeb, elastyczności i otwartości na ewentualne zmiany społeczne i gospodarcze. Określone w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej cele są systematycznie i skutecznie realizowane.

Podjęte przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Sławnie w 2020 roku działania wpisują się w cel strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu sławieńskiego, tj. tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną, w cel operacyjny: rozbudowa systemu rodzinnej pieczy zastępczej.

Zakończenie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie z dniem 31 grudnia 2020 roku zakończyło szósty rok pełnienia funkcji Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz realizacji zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach powyższej ustawy pracownicy Organizatora z ogromnym zaangażowaniem realizowali wszystkie wymienione zadania, tj. od prowadzenia naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, czy prowadzenia kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze. Dodatkowo zapewniono w pieczy rodzinnej miejsca dla dzieci, wobec których sąd orzekł umieszczenie, chociaż niejednokrotnie z uwagi na brak nowych rodzin zastępczych brakowało miejsc dla dzieci potrzebujących wsparcia i opieki.

Wszyscy pracownicy stawali na wysokości zadania, ustalając sobie za cel główny „dobro dziecka”. W celu zapewnienia niezbędnych potrzeb i opieki dzieciom na najwyższym poziomie współpracowali z rodzinami zastępczymi. W sposób odpowiedzialny i obowiązkowy realizowali zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Reagowali na potrzeby rodzin i dzieci przebywających pod ich opieką, często odwiedzali środowisko, wsłuchiwali się w głosy rodzin, służyli radą i pomocą. Kierowali się dużą wyrozumiałością i empatią. W sytuacjach koniecznych potrafili wymagać, wykazywali również stanowczość.

W przypadku pojawiających się większych trudności, rodziny zastępcze mogły liczyć na pomoc i wsparcie pedagoga oraz psychologów, którzy w zależności od panującej sytuacji, tj. Covid – 19, rzadziej przyjmowali w gabinetach i miejscu zamieszkania, a częściej drogą telefoniczną i poprzez dyżury on – line.

Zespół Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przywiązuje ogromną wagę do poprawy funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego. Wsłuchuje się w głosy rodzin oraz dzieci przebywających pod ich opieką, bazuje na ich potrzebach, szuka rozwiązań, wspiera, motywuje, dąży do wysokiego poziomu jakości sprawowanej opieki.

Reasumując działalność Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2020r. należy zwrócić uwagę, że mimo trwającego stanu epidemii w kraju podejmowano szereg działań służących stworzeniu spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ukierunkowanego na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie sławieńskim, dbano o rodziny zastępcze i dzieci przebywające pod ich opieką.